

มติคณะรัฐมนตรีและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา
เกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการไปช่วยปฏิบัติหน้าที่ต่างกรม
และอำนาจหน้าที่ของผู้นั้นตามกฎหมาย

ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๓๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การปฏิบัติราชการแทน

เรียน กระทรวง ทบวง กรม

สำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหา
ข้อกฎหมายกรณีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจได้มอบหมายให้ข้าราชการพลเรือนระดับ ๘ จากกรมหนึ่ง
ไปช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมในกระทรวงเดียวกันในตำแหน่งรองอธิบดีว่าจะรับมอบอำนาจจากอธิบดีตาม
มาตรา ๓๘(๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้ช่วยปฏิบัติราชการ
ในสำนักงานเลขานุการกรมและมีอำนาจหน้าที่ด้านการบริหาร การเงิน งบประมาณ การสั่งซื้อสั่งจ้าง ฯลฯ
ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว
เห็นว่าการใช้อำนาจตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
สั่งให้ข้าราชการของกรมหนึ่ง ไปช่วยปฏิบัติราชการในตำแหน่งรองอธิบดีของอีกกรมหนึ่ง เป็นการ
ใช้อำนาจในทางบริหารของปลัดกระทรวงในฐานะผู้บังคับบัญชา ซึ่งสามารถทำได้แต่คำสั่งดังกล่าวไม่อาจ
ทำให้อธิบดีกรมที่ข้าราชการผู้นั้นมาช่วยปฏิบัติราชการสามารถมอบอำนาจให้ผู้มาช่วยปฏิบัติราชการ
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีได้ เนื่องจากในการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา ๓๘(๗) แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฯ นั้น ทั้งผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติ
ราชการแทนต้องเป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามที่บัญญัติดังกล่าวกำหนด กล่าวคือ ผู้มอบอำนาจต้องเป็น
ผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี
ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง ฯลฯ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตำแหน่งดังกล่าว หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
ฉะนั้น เมื่อข้าราชการที่ไปช่วยปฏิบัติราชการ มิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในกรมที่ได้รับคำสั่งให้ไป
ช่วยปฏิบัติราชการ อธิบดีกรมที่ข้าราชการผู้นั้นมาช่วยปฏิบัติราชการ จึงไม่อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการผู้นั้น
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีได้

/นอกจากนี้ ...

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า


๑. คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๕) มีความเห็นว่า การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนจะกระทำได้เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยไม่รวมถึงผู้ที่ถูกสั่งให้ไปช่วยราชการ

๒. การแต่งตั้งข้าราชการให้ไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติราชการนั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งไว้แล้วไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในตำแหน่งถาวรหรือการให้ปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว และบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายจึงจะมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติราชการตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ส่วนการสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการนั้นมิได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้กระทำได้ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเพียงเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการ โดยให้ข้าราชการในตำแหน่งหนึ่งไปช่วยงานใดงานหนึ่งเป็นครั้งคราว ซึ่งกรณีดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายที่จะถือว่าข้าราชการผู้นั้นมีตำแหน่งในงานที่ไปช่วยราชการแต่อย่างใด ฉะนั้นการที่ทางราชการมีคำสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการต่างกรมและจะมอบหมายให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในกรมที่ไปช่วยราชการ จึงเป็นการดำเนินการที่หลีกเลี่ยงต่อบทบัญญัติของกฎหมายที่ว่าด้วยการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการและสมควรดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายต่อไป

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ รับทราบความตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๕) และข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดรับความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ


(นายวิญญู เกรียงาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ ส.ค. ๒๕๔๓

สำนักนิติธรรม
โทร. ๒๘๒๘๑๕๐
โทรสาร ๒๘๒๔๑๔๕

รอง ผอ. ๒๕/๒๐/๔๓
ผอ. ๒๕/๒๐/๔๓
พร.นอ.
ทน. ๘
ทน. ๙
จนท. ๒๕/๒๐/๔๓
จนท. พิมพ์/ทาน ๒๕/๒๐/๔๓

วาระเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๑๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 253
วันที่ 17 ต.ค. 2543

ที่ นร 0601/0๒๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ 10200

3/10

13 มกราคม 2543

เรื่อง ขอรื้อปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการแทน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร 1305/2884 ลงวันที่ 1 เมษายน 2542
- (2) บันทึก เรื่อง การมอบหมายให้ผู้ได้รับคำสั่งช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมปฏิบัติ
ราชการแทน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายกรณี
การมอบหมายให้ผู้ได้รับคำสั่งช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมปฏิบัติราชการแทนว่า ผู้ได้รับคำสั่งให้ไป
ช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมในตำแหน่งรองอธิบดี จะรับมอบอำนาจจากอธิบดีตามมาตรา 38(7) แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ให้ช่วยปฏิบัติราชการในสำนักงานเลขานุการกรม
และมีอำนาจหน้าที่ด้านการบริหาร การเงิน งบประมาณ การสั่งซื้อสิ่งจ้าง ฯลฯ ตามกฎหมายและ
ระเบียบที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 5) ได้พิจารณาปัญหา
ดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การใช้อำนาจตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. 2534 สั่งให้นายชูเกียรติ กฤษณพันธ์ุ นิตกร 9 ชช. กรมทะเบียนการค้า ไปช่วยปฏิบัติราชการ
ในตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร 9) กรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นการใช้อำนาจในทางบริหารของ
ปลัดกระทรวงในฐานะผู้บังคับบัญชาให้ข้าราชการในกรมหนึ่งไปช่วยปฏิบัติราชการในอีกกรมหนึ่ง
คำสั่งดังกล่าวไม่อาจทำให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบอำนาจให้ผู้ช่วยปฏิบัติราชการปฏิบัติ

วันที่ 17/11/2543
เวลา ๑.๓๐ น.

ก.พ.



2

17 ส.ค. 2543

กลุ่ม 2



17 ๒๐.๐๓

ราชการแทนได้ เนื่องจากในการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา 38(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ นั้น ทั้งผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนต้องเป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนด กล่าวคือ ผู้มอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง ฯลฯ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ฉะนั้น เมื่อนายชูเกียรติฯ มิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในกรมทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงไม่อาจมอบอำนาจให้นายชูเกียรติฯ ปฏิบัติราชการแทนได้

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนเป็นข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 5) ได้วินิจฉัยปัญหานี้ในประเด็นเกี่ยวกับการมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยเห็นว่า การมอบอำนาจกระทำได้เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยไม่รวมถึงผู้ที่ถูกสั่งให้ไปช่วยราชการ ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปจึงมีว่า การสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการจะมีผลตามกฎหมายเพียงใด ซึ่งในประเด็นดังกล่าว สำนักงานฯขอเรียนว่า โดยที่การแต่งตั้งข้าราชการให้ไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติราชการนั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในตำแหน่งถาวรหรือการให้ปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว และบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายจึงจะมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติราชการตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ส่วนการสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการนั้นมิได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้กระทำได้ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเพียงเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการ โดยให้ข้าราชการในตำแหน่งหนึ่งไปช่วยงานใดงานหนึ่งเป็นครั้งคราว ซึ่งกรณีดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายที่จะถือว่าข้าราชการผู้นั้นมีตำแหน่งในงานที่ไปช่วยราชการแต่อย่างใด ฉะนั้น การที่ทางราชการมีคำสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการต่างกรมและจะมอบหมายให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในกรมที่ไปช่วยราชการ จึงเป็นการดำเนินการที่หลีกเลี่ยงต่อบทบัญญัติของกฎหมายที่ว่าด้วยการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการ และสมควรดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายต่อไป

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงาน ก.พ.)

และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์(สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมทรัพย์สินทางปัญญา) เป็น
ผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(นายอัษฎาทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 2220206-9

โทรสาร 2266201

2263611-2

www.krisdika.go.th



๒๕๗๓.๗.๔๓
(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ทราบเรื่อง นรม.

สมภพร อมรณี เสนอ

คอม.กวาง อันท์ ๖๗ ก.พ.๕๐



๓๐.๓/๑๑
สินธ ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 29 ก.พ. 2543 ลงมติว่า

ทราบ (มติ 13 ข.ค. 20)





๒๘๘/๒๕๔๒
๒๘๘

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๒๘๒๙๓๐๓

ที่ นร. ๑๓๐๕/๒๘๘๔ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ขอหารือปัญหาเกี่ยวกับกรรปฏิบัติราชการแทน

6/10

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้แจ้งว่ากระทรวงพาณิชย์ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๗๕/๒๕๔๑

ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๑ ให้ข้าราชการช่วยปฏิบัติราชการต่างกรม โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กล่าวคือ ให้นายชูเกียรติ กฤษณพันธ์ุ นิติกร ๙ ชช. กรมทะเบียนการค้า ช่วยปฏิบัติราชการตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงได้หารือ สำนักนายกรัฐมนตรีว่า อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะสามารถมอบอำนาจให้นายชูเกียรติ กฤษณพันธ์ุ ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา ๓๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยให้ช่วยปฏิบัติราชการงานสำนักงานเลขานุการกรม และมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานด้านการเงิน งบประมาณ ตลอดจนการสั่งซื้อและตั้งจ้างของงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณกระทรวงพาณิชย์ ในหมวดรายจ่ายอื่นรายการค่าใช้จ่ายในการเจรจาธุรกิจและประชุมนานาชาติ และงบประมาณกองทุน ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศตามกฎหมายและหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องในวงเงินที่อธิบดีมีอำนาจอนุมัติ ได้หรือไม่ ประการใด รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกรมทรัพย์สินทางปัญญา ที่ พณ ๐๗๐๑/๑๓๖๒ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๑ พร้อมเอกสารประกอบที่ส่งมาพร้อมนี้

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๓๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติว่า "อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้ รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด" เมื่อพิจารณาประกอบกับอำนาจหน้าที่ของอธิบดี ที่บัญญัติตามมาตรา ๓๒ ซึ่งมีอยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของกรม และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรม และมาตรา ๔๐ วรรค ๒ บัญญัติว่า "เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้" จะเห็นว่าอธิบดีไม่มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาข้าราชการ

ในสังกัดกรมอื่น หากพิจารณาประกอบกับมาตรา 38 (7) ที่บัญญัติให้อธิบดีอาจมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นข้าราชการต่างกรมได้ ย่อมหมายความว่า อธิบดีไม่อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการอื่นต่างกรม นอกจากผู้ว่าราชการจังหวัดได้อีก เพราะหากกฎหมายประสงค์จะให้อธิบดีมอบอำนาจให้ข้าราชการอื่นต่างกรมได้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องบัญญัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงเห็นว่า อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา 38 (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มอบอำนาจให้ข้าราชการตำแหน่งนิติกร 9 ชช. สังกัดกรมทะเบียนการค้า ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้

โดยที่กระทรวงพาณิชย์ได้อาศัยอำนาจในการบริหารงานทั่วไปตาม नियมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ให้ข้าราชการตำแหน่งนิติกร 9 ชช. กรมทะเบียนการค้า ไปช่วยปฏิบัติราชการตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร 9) กรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งการสั่งให้ไปช่วยราชการดังกล่าวไม่มีกฎหมายบัญญัติรองรับ อันเจ้าหน้าที่ของผู้ช่วยปฏิบัติราชการไว้เหมือนอย่างเช่นการแต่งตั้งให้ไปรักษาราชการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน สำนักนายกรัฐมนตรืเห็นว่าข้อหารือของกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สมควรมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจน จึงเห็นสมควรขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยเพื่อยึดเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลการวินิจฉัยเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย
จักขอบคูนม ๓

(นางสาวณิต นิตินัดพรประภาส)
 รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
 ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

บันทึก

เรื่อง การมอบหมายให้ผู้ได้รับคำสั่งช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมปฏิบัติราชการแทน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่
นร 1305/2884 ลงวันที่ 1 เมษายน 2542 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า
กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้แจ้งว่า กระทรวงพาณิชย์ได้มีคำสั่งที่ 275/2541 ลงวันที่ 10
กันยายน 2541 ให้ข้าราชการช่วยปฏิบัติราชการต่างกรม โดยอาศัยอำนาจตามความใน
มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ให้นายชูเกียรติ
กฤษณพันธ์ุ นิตกร 9 ชช. กรมทะเบียนการค้า ช่วยปฏิบัติราชการตำแหน่งรองอธิบดี
(นักบริหาร 9) กรมทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 จนกว่าจะมีคำสั่ง
เปลี่ยนแปลง กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้หารือสำนักนายกรัฐมนตรีว่า อธิบดีกรมทรัพย์สิน
ทางปัญญาจะสามารถมอบอำนาจให้นายชูเกียรติฯ ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา 38(7) แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ โดยให้ช่วยปฏิบัติราชการงานสำนักงาน
เลขานุการกรม และมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานด้านการเงิน งบประมาณ ตลอดจนการ
สั่งซื้อและสั่งจ้างงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณกระทรวงพาณิชย์ในหมวดรายจ่ายอื่น
รายการค่าใช้จ่ายในการเจรจาธุรกิจและประชุมนานาชาติ และงบประมาณกองทุนส่งเสริม
การค้าระหว่างประเทศตามกฎหมายและหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องในวงเงินที่อธิบดีมีอำนาจ
อนุมัติได้หรือไม่ ประการใด

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาตรา 38(7) ประกอบกับมาตรา 32 และมาตรา 40
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯแล้ว เห็นว่า อธิบดีไม่มีอำนาจหน้าที่
บังคับบัญชาข้าราชการในสังกัดกรมอื่น ไม่อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการอื่นต่างกรม นอกจาก
ผู้ว่าราชการจังหวัดได้อีก ดังนั้น จึงเห็นว่า อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่อาจอาศัยอำนาจ
ตามมาตรา 38(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ มอบอำนาจให้
ข้าราชการตำแหน่งนิตกร 9 ชช. สังกัดกรมทะเบียนการค้า ปฏิบัติราชการแทนอธิบดี
กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้

โดยที่กระทรวงพาณิชย์ได้อาศัยอำนาจในการบริหารงานทั่วไปตามนัย
มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ให้ข้าราชการตำแหน่ง
นิตกร 9 ชช. กรมทะเบียนการค้า ไปช่วยปฏิบัติราชการตำแหน่งรองอธิบดี(นักบริหาร 9)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งการสั่งให้ไปช่วยราชการดังกล่าวไม่มีกฎหมายบัญญัติรองรับ
อำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยปฏิบัติราชการไว้เหมือนอย่างเช่นการแต่งตั้งให้ไปรักษาราชการแทน
หรือรักษาการในตำแหน่ง ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน
สำนักนายกรัฐมนตรีเห็นว่าข้อหาหรือของกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่
สมควรมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจน จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา
วินิจฉัยเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 5) ได้พิจารณาข้อหาหรือ
ดังกล่าว ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักงานปลัดสำนักนายก
รัฐมนตรี และสำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์(สำนักงานปลัดกระทรวง และกรม
ทรัพย์สินทางปัญญา) แล้ว เห็นว่า ปลัดกระทรวงพาณิชย์ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 21¹ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 สั่งให้นายชูเกียรติ กฤษณพันธ์
นิติกร 9 ชช. กรมทะเบียนการค้า ไปช่วยปฏิบัติราชการในตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร 9)
กรมทรัพย์สินทางปัญญา การมีคำสั่งดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจในทางบริหารของปลัดกระทรวง
ในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวง เพื่อให้ข้าราชการในกรมหนึ่ง
ไปช่วยปฏิบัติราชการในอีกกรมหนึ่ง คำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมดังกล่าวไม่อาจทำให้
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบอำนาจให้นายชูเกียรติฯปฏิบัติราชการแทนได้ เนื่องจากในการ

¹ มาตรา 21 กระทรวง นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวง ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑๓๙

๑๓๙

(2) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี

(3) เป็นผู้บังคับบัญชาในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ
ของสำนักงานปลัดกระทรวง

๑๓๙

๑๓๙

มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา 38(7)² แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ในการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน ทั้งผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ ให้ปฏิบัติราชการแทนต้องเป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนด กล่าวคือ ผู้มอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง ฯลฯ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ฉะนั้น เมื่อนายชูกเกียรติฯ มิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในกรมทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงไม่อาจมอบอำนาจให้นายชูกเกียรติฯ ปฏิบัติราชการแทนได้ ตามที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี



(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม 2543

² มาตรา 38 อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่น ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(7) อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา 31 วรรคสอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด



กองการเจ้าหน้าที่ ๗
 เลขที่ 10985
 วันที่ 17 ส.ค. 2543
 เวลา.....

ที่ สอ 0201/01/ว ๒8

ถึง กรม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา องค์การเภสัชกรรม หน่วยงานในสังกัดสำนักงาน
 ปลัดกระทรวง และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด

พร้อมนี้ ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/029
 ลงวันที่ 13 มกราคม 2543 เรื่องขอหารือปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการแทน มาเพื่อโปรดทราบและ
 แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ



สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกลาง

โทร. 5901172

โทรสาร 5901174

สำเนาส่ง - โรงพยาบาลศูนย์ / โรงพยาบาลทั่วไป

วณพป/จร

- สำนักเจ้าทุกปีในทท.

- ไลน์ นพด. 10/1/ทท.ด.อ

๒๖/๗/๔๓

พ.ร.บ. ๖๐๑/๒๕๓๗

วาระเพื่อทราบจร

เรื่องที่ ๓

ปลัด
 นายกรัฐมนตรี
 ๒๕/๒/๕๓

ที่ นร ๐๖๐๑/๐ ๒๕๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

(นายกร ทักษิณ) มกราคม ๒๕๓๓

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง ขอรื้อปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการแทน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๑๓๐๕/๒๘๘๔ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๒

(๒) บันทึก เรื่อง การมอบหมายให้ผู้ได้รับคำสั่งช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมปฏิบัติ
 ราชการแทน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือตาม
 สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายกรณี
 การมอบหมายให้ผู้ได้รับคำสั่งช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมปฏิบัติราชการแทนว่า ผู้ได้รับคำสั่งให้ไป
 ช่วยปฏิบัติราชการต่างกรมในตำแหน่งรองอธิบดี จะรับมอบอำนาจจากอธิบดีตามมาตรา ๓๘(๗) แห่ง
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ให้ช่วยปฏิบัติราชการในสำนักงานเลขานุการกรม
 และมีอำนาจหน้าที่ด้านการบริหาร การเงิน งบประมาณ การตั้งซื้อสั่งจ้าง ฯลฯ ตามกฎหมายและ
 ระเบียบที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหา
 ดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การใช้อำนาจตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 พ.ศ. ๒๕๓๔ ตั้งให้นายชูเกียรติ กฤษณพันธ์ นิตกร ๑ ชช. กรมทะเบียนการค้า ไปช่วยปฏิบัติราชการ
 ในตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๑) กรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นการใช้อำนาจในทางบริหารของ
 ปลัดกระทรวงในฐานะผู้บังคับบัญชาให้ข้าราชการในกรมหนึ่งไปช่วยปฏิบัติราชการในอีกกรมหนึ่ง
 คำสั่งดังกล่าว ไม่อาจทำให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบอำนาจให้ผู้ช่วยปฏิบัติราชการปฏิบัติ

๑๓๓ ๒๙
 ๕๓
 ๐๑.๑๔
 ๑๙๕๔

๑๓
 ๑๓/๕

ราชการแทนได้ เนื่องจากในการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา 38(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ นั้น ทั้งผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนต้องเป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนด กล่าวคือ ผู้มอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง ฯลฯ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ฉะนั้น เมื่อนายชูเกียรติฯ มิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในกรมทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงไม่อาจมอบอำนาจให้นายชูเกียรติฯ ปฏิบัติราชการแทนได้

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนเป็นข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 5) ได้วินิจฉัยปัญหานี้ในประเด็นเกี่ยวกับการมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยเห็นว่า การมอบอำนาจกระทำได้เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยไม่รวมถึงผู้ที่ถูกสั่งให้ไปช่วยราชการ ปัญหาที่ต้องพิจารณาคือไปจึงมีว่า การสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการจะมีผลตามกฎหมายเพียงใด ซึ่งในประเด็นดังกล่าว สำนักงานฯขอเรียนว่า โดยที่การแต่งตั้งข้าราชการให้ไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติราชการนั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในตำแหน่งถาวรหรือการให้ปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว และบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายจึงจะมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติราชการตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ส่วนการสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการนั้นมิได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้กระทำได้ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเพียงเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการโดยให้ข้าราชการในตำแหน่งหนึ่งไปช่วยงานใดงานหนึ่งเป็นครั้งคราว ซึ่งกรณีดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายที่จะถือว่า ข้าราชการผู้นั้นมีตำแหน่งในงานที่ไปช่วยราชการแต่อย่างใด ฉะนั้น การที่ทพษราชการมีคำสั่งให้ ข้าราชการไปช่วยราชการต่างกรมและจะมอบหมายให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในกรมที่ไปช่วยราชการ จึงเป็นการดำเนินการที่หลีกเลี่ยงต่อบทบัญญัติของกฎหมายที่ว่าด้วยการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการ และสมควรดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายต่อไป

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนสำนักงานกฤษฎีกา(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงาน ก.พ.)

และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์(สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมทรัพย์สินทางปัญญา) เป็น
ผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

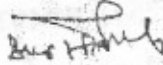
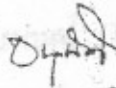
สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 2220206-9

โทรสาร 2266201

2263611-2

www.krisdika.go.th

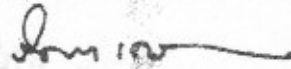


ไพฑูริย์ น.ศ.ม
(นายชวน หดกภัย)

นายกวีรมนตรี

ทราบเรื่อง นรม.

สมทวง อภ.ป เสนอ
คณ. ทาน อภ.ป ๖๓ ก.พ. ๕๖



แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

วัน/เดือน/ปี : ๒๘ มกราคม ๒๕๖๖

หัวข้อ: มติคณะรัฐมนตรีและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการไปช่วยปฏิบัติหน้าที่
ต่างกรม และอำนาจหน้าที่ของผู้ขึ้นตามกฎหมาย รวบรวมโดย นายเสมอ กาฬภักดี

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ)

มติคณะรัฐมนตรีและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการไปช่วยปฏิบัติหน้าที่
ต่างกรม และอำนาจหน้าที่ของผู้ขึ้นตามกฎหมาย รวบรวมโดย นายเสมอ กาฬภักดี

Link ภายนอก: ไม่มี

หมายเหตุ:

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ผู้อนุมัติรับรอง

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า)

วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

พศวีร์ วัชรบุตตร

(นายพศวีร์ วัชรบุตตร)

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖